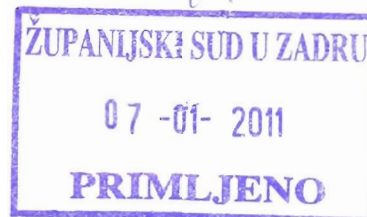

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: I Kž 363/10-6

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Vrhovnog suda mr. sc. Branka Brkića, kao predsjednika vijeća, te mr. sc. Marijana Svedrovića, mr. sc. Marina Mrčele, Zlate Lipnjak-Bosanac i Miroslava Šovnja, kao članova vijeća i sudske savjetnice Martine Slunjski, kao zapisničara, u kaznenom predmetu protiv opt. Nedeljka Jankovića, zbog kaznenog djela iz čl. 120. st. 1. OKZRH, odlučujući o žalbi opt. Nedeljka Jankovića, podnesenoj protiv presude Županijskog suda u Zadru od 15. ožujka 2010. godine, broj: K-43/09, u sjednici održanoj dana 20. listopada 2010. godine, u nazočnosti zamjenice Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske Marinke Orlić i branitelja opt. Nedeljka Jankovića, Luke Šuška, odvjetnika iz Zagreba,

presudio je:

Odbija se žalba opt. Nedeljka Jankovića kao neosnovana i potvrđuje prvostupanjska presuda.

Obrazloženje

Pobijanom presudom opt. Nedeljko Janković proglašen je krivim zbog kaznenog djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava – ratnog zločina protiv civilnog stanovništva – iz čl. 120. st. 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: OKZRH), činjenično i pravno opisanog u izreci pobijane presude, pa je na temelju istog zakonskog propisa opt. Nedeljko Janković osuđen na kaznu zatvora u trajanju od šest godina, u koju kaznu mu je uračunato vrijeme lišenja slobode od 12. kolovoza 2008. godine do 22. travnja 2009. godine, te vrijeme provedeno u pritvoru od 22. travnja 2009. godine – pa nadalje, kao i vrijeme izdržane kazne zatvora u trajanju od dvije godine, izrečene po presudi Vojnog suda u Banja Luci, broj: I K-54/92 od 23. ožujka 1992. godine, a koju kaznu je opt. Nedeljko Janković izdržao u KPZ Valjevo od 27. srpnja 1994. godine do 29. lipnja 1996. godine.

Po čl. 122. st. 4. ZKP, opt. Nedeljko Janković u cijelosti je oslobođen obveze plaćanja troškova kaznenog postupka.

Protiv te presude žalbu je podnio opt. Nedeljko Janković, po svom branitelju Luki Šušku, odvjetniku iz Zagreba, zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, povrede kaznenog zakona i pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, s prijedlogom da Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao drugostupanjski sud, pobijanu presudu ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno raspravljanje, ili pobijanu presudu preinači na način da opt. Nedeljka Jankovića oslobodi od optužbe.

Odgovor na žalbu nije podnesen.

Po čl. 373. st. 1. ZKP, spis je dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske na dužno razgledanje, koje je u svojem pisanom mišljenju (broj: KŽ-DO-768/10 od 14. svibnja 2010. godine) predložilo da se žalba opt. Nedeljka Jankovića odbije kao neosnovana, a kod tog prijedloga ostala je na sjednici vijeća i zamjenica Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske Marinka Orlić.

O sjednici vijeća uredno su izviještene stranke, vijeće je zaključilo da se opt. Nedeljka Jankovića neće pozivati na sjednicu vijeća, jer to nije svrhovito, s obzirom da se opt. Nedeljko Janković nalazi u pritvoru, a ima branitelja koji je nazočio sjednici vijeća, a žalba opt. Nedeljka Jankovića temelji se pretežno na pravnim pitanjima (primjena načela *ne bis in idem*, ocjena odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske, te konačno ocjena alibija opt. Nedeljka Jankovića – a koja je ocjena uvjetovana pravomoćnom presudom Vojnog suda u Banja Luci), tako da ove okolnosti opravdavaju zaključak da nije svrhovito pozivati na sjednicu vijeća opt. Nedeljka Jankovića, jer se radi o okolnostima o kojima osobno opt. Janković objektivno ne može dati neke posebne razloge (što naravno ne utječe na njegovo pravo da se brani na način kako to želi). Sjednici vijeća prisustvovao je branitelj opt. Nedeljka Jankovića, Luka Šušak, odvjetnik iz Zagreba, te zamjenica Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske Marinka Orlić.

Žalba nije osnovana.

Prije svega, nije u pravu opt. Nedeljko Janković kada u žalbi tvrdi da je prvostupanjski sud ostvario bitnu povredu odredaba kaznenog postupka.

Žalitelj precizno ne navodi o kojoj se to bitnoj povredi odredaba kaznenog postupka radi, ali u obrazloženju žalbe ističe sljedeće: prvostupanjski sud je „nadodao“ u činjenični opis presude da je opt. Nedeljko Janković natjerao ošt. Jadru Žepinu da se skine do gola; u izreci pobijane presude utvrđeno je da je većina Hrvata bila prisiljena napustiti svoje domove – no to, prema žalitelju, ne proizlazi iz iskaza svjedoka, već proizlazi da su Hrvati napustili Donju Jagodnju 17. rujna 1991. godine (dakle, prije kritičnog događaja); u izreci pobijane presude prvostupanjski sud utvrđuje da je opt. Nedeljko Janković „provodio srpsku ideju – izdvajanje dijela teritorija Republike Hrvatske“, međutim, prema opt. Nedeljku Jankoviću to nije dokazano u kaznenom postupku, a niti je on na tu okolnost ispitivan od strane prvostupanjskog suda; u spisu ne postoji podatak koji bi ukazivao da su iz zaseoka Goleša i Zemunik Gornji „prisilno se iselili Hrvati“, već je to prvostupanjski sud, prema žalitelju, „izmislio“; prvostupanjski sud presudu temelji na zaključcima svjedoka Ljubomira Žarkovića,

umjesto da presudu temelji na zakonitim dokazima, tj. o onome što je svjedok čuo i vidio, a ne o onome što svjedok „zaključuje“.

Iz navedenih razloga u žalbi, može se ipak zaključiti da se opt. Nedeljko Janković žali zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 9. ZKP, tj. da je prvostupanjski sud prekoračio optužbu (čl. 350. st. 1. ZKP), da se žali zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP, tj. da u presudi nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama, te da postoji znatna proturječnost između onoga što se navodi u razlozima presude o sadržaju zapisnika o iskazima danim u postupku i samih tih zapisnika.

Prije svega, dodavanjem teksta na koji ukazuje opt. Nedeljko Janković (da je opt. Nedeljko Janković natjerao ošt. Jadru Žepinu „da se skine do gola...“) prvostupanjski sud nije povrijedio objektivni identitet djela, jer prvostupanjski sud tu okolnost utvrđuje u odnosu i na opt. Slavka Đokića („...natjerali je da se skine gola“) te takva izmjena predstavlja „samo“ usklađivanje s utvrđenim činjeničnim stanjem, tj. vezanost za identitet stvarnog događaja, a ne strogu vezanost samo za ono djelo koje je opisano u optužnom aktu. Bitno je da se presuda odnosi na osobu iz optužbe i bitno je da postoji tzv. funkcionalni identitet djela iz optužbe i presude. Naime, naš ZKP opredijelio se za tzv. „umjereni strogi smisao identiteta djela“, koji u konkretnom slučaju prvostupanjski sud nije povrijedio.

Isto tako, svi navodi istaknuti u žalbi koji se odnose na „izostanak razloga o odlučnim činjenicama“ i time na ostvarenje bitne povrede odredbe kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 11. ZKP, nisu prihvatljivi za Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao drugostupanjski sud, jer je o svim istaknutim činjeničnim navodima u žalbi prvostupanjski sud iznio valjane razloge na str. 21-30. pobijane presude, koje razloge prihvaća i Vrhovni sud Republike Hrvatske, te na iste upućuje žalitelja.

Tvrdnja žalitelja da je prvostupanjski sud pogrešno i nepotpuno utvrdio činjenično stanje, jer je prvostupanjsku presudu utemeljio ~~isključivo na iskazu~~ svjedoka Ljubomira Žarkovića, koji svjedok o svemu ima samo „posrednih saznanja“, a svjedok je dužan iskazivati samo ono što je čuo i vidio, a ne zaključivati o relevantnim činjenicama – prema navodima u žalbi, za Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao drugostupanjski sud, nisu prihvatljivi navodi žalitelja o pogrešnom i nepotpuno utvrđenom činjeničnom stanju jer pored iskaza svjedoka Ljubomira Žarkovića (koji može iskazivati o činjenicama za koje je saznao na posredan način), prvostupanjski sud je ocijenio i čitav niz drugih dokaza (navedenih na str. 21-30. pobijane presude), i u cijelosti nije ni pogrešno niti nepotpuno utvrdio činjenično stanje kako to u žalbi ističe opt. Nedeljko Janković.

Isto tako, nije u pravu žalitelj kada u žalbi tvrdi da je prvostupanjski sud ostvario povredu kaznenog zakona iz čl. 368. toč. 3. ZKP – jer je stvar već pravomoćno presuđena. Žalitelj se poziva na presudu Vojnog suda u Banja Luci od 23. ožujka 1992. godine, broj: I K-54/92 kojom je Nedeljko Janković (zajedno sa Slavkom Đokićem) osuđen za kaznena djela na štetu ošt. Ike Žepine, Jadre Žepine i dr., za događaj od 26/27. listopada 1991. u Zemuniku Gornjem, zaseoku Goleš, za kaznena djela iz čl. 137. st. 2. KZRH (oštećenje tuđe stvari) i čl. 153. st. 1. KZRH (dovođenje u opasnost života i imovine opće opasnom radnjom ili sredstvom) na štetu ošt. Borisa Guše, ošt. Branka Guše i ošt. Branka Kovačevića – te mu je za ta kaznena djela izrečena jedinstvena kazna zatvora u trajanju od 2 (dvije) godine i 2 (dva)

mjeseca, koju kaznu je Nedeljko Janković izdržao u KPZ Valjevo, u razdoblju od 27. srpnja 1994. do 27. lipnja 1996. godine.

Prema žalitelju, činjenični opis djela iz presude Vojnog suda u Banja Luci podudara se sa činjeničnim opisom iz pobijane presude, a to po žalitelju znači da se radi o presuđenoj stvari, kako prema čl. 31. st. 2. Ustava Republike Hrvatske, tako i u skladu sa pojedinim odlukama Ustavnog suda Republike Hrvatske.

Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao drugostupanjski sud, prihvaća razloge prvostupanjskog suda istaknute na str. 21-22. pobijane presude, da se ne radi o presuđenoj stvari, s time da treba istaknuti i sljedeće: pravni učinci *teritorijalnog* načela isključuju primjenu pravila *ne bis in idem* (ne smije se dva puta suditi o istoj stvari). Hrvatsko se kazneno zakonodavstvo primjenjuje na kaznena djela počinjena na području Republike Hrvatske. Kad je počinitelj za to djelo već osuđen u inozemstvu, pa i izdržao kaznu. Ipak je ta primarnost primjene domicilnog zakonodavstva *fakultativna*, što znači da se u takvim slučajevima kazneni postupak u Republici Hrvatskoj može, ali i ne mora pokrenuti. To ovisi od Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske koji daje odobrenje za pokretanje postupka (čl. 15. st. 1. ZKP).

Takvo odobrenje, u konkretnom slučaju, dao je Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske (str. 100. spisa) – koji je ocijenio da li je izrečena kazna u stranoj državi dovoljna za zaštitu interesa Republike Hrvatske.

Mogućnost dvostrukog suđenja koju dopušta na zakonu u takvim slučajevima nije u suprotnosti sa odredbom čl. 31. st. 2. Ustava Republike Hrvatske prema kojem se „nikome ne može ponovno suditi niti ga se može kazniti u kaznenom postupku za kazneno djelo za koje je već pravomoćno oslobođen ili osuđen u skladu sa zakonom“.

Ta odredba odnosi se na zabranu dvostrukog suđenja u Republici Hrvatskoj, a ne i na slučaj kada je netko najprije osuđen u inozemstvu, a onda u Republici Hrvatskoj, kako je to ostvareno u konkretnom slučaju (tako je propisano i u čl. 4. Protokola 7 uz EKLJP, a takvo stajalište zauzima i naš Ustavni sud, npr. u odluci: U-I-370/94, "Narodne novine", broj 56/94).

Dakle, prvostupanjski sud je pravilno zaključio da se u konkretnom slučaju ne radi o presuđenoj stvari, i time ni na koji način nije povrijedio kazneni zakon na štetu opt. Nedeljka Jankovića, kako se to pogrešno ističe u žalbi.

Kako žalba zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja ili zbog povrede kaznenog zakona podnesena u korist optuženika, sadrži u sebi i žalbu zbog odluke o kaznenoj sankciji (čl. 382. ZKP), Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao drugostupanjski sud, preispitao je i odluku o kazni, te našao da je prvostupanjski sud prilikom odmjeravanja kazne opt. Nedeljku Jankoviću vodio računa o svim okolnostima iz čl. 56. KZ-a, te će se i prema mišljenju Vrhovnog suda Republike Hrvatske kaznom zatvora u trajanju od šest godina ostvariti sve svrhe kažnjavanja iz čl. 50. KZ-a, kako to u obrazloženju pobijane presude ističe i prvostupanjski sud (str. 34-35.), koje razloge prihvaća i Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao drugostupanjski sud, te na iste te razloge upućuje žalitelja.

Slijedom iznesenog, kako razlozi žalbe opt. Nedeljka Jankovića nisu osnovani, a prvostupanjski sud nije ostvario povredu zakona na koju Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao drugostupanjski sud, pazi po službenoj dužnosti (čl. 379. ZKP), trebalo je temeljem čl. 387. ZKP, odlučiti kao u izreci ove presude.

U Zagrebu, 20. listopada 2010.

Zapisničar:
Martina Slunjski, v.r.

Predsjednik vijeća:
mr. sc. Branko Brkić, v.r.

Suglasnost ovog prijepisa s izvornikom ovjerava
Voditelj Pisarnice za prijem i otpremu:

Štefica Klepac

